

Abstrakt:

Práce přináší podrobnou analýzu pozdně středověkých nástěnných maleb v tzv. zelené světnici na hradě Žirovnice a dalších podobných pozdně středověkých komplexech nástěnných maleb. Oproti starší literatuře práce akcentuje vzájemné ikonografické souvislosti výjevů zobrazených na jednotlivých stěnách žirovnického sálu: výjevů Paridova soudu, Judity stínající Holoferna, exempla Bába je horší než čert i obrazu dříve považovaného za Šalamounův soud (patrně podobenství o manželském a nemanželském dítěti). Ty na základě komparací spojuje s podobnými vyobrazeními v zahraničí i jejich zpracováním v soudobé literatuře. Podrobně přitom ukazuje jejich spojitost s dobově oblíbeným konceptem kritiky moci žen (*Weibermacht*). Tento byl podobně jako jinde také na Žirovnici spojen s alegorií prchavosti lásky a pomíjivosti vůbec. V tomto smyslu pak práce interpretuje i i zdánlivě žánrová vyobrazení lovu a turnaje, k čemuž ukazuje celá řada detailů, které subverzivně převracejí jejich význam. Práce dále přináší srovnání Žirovnice s dalšími obdobnými památkami v Čechách a na Moravě a zamýšlí se nad jejich funkcí. Zároveň se zabývá problematikou uměleckohistorického fenoménu zelených světnic, k jehož prosazení ve středoevropském kontextu významně přispěl český historik umění Josef Krása. Práci je předeslán obsáhlý metodologický úvod, který sleduje nejen diskurzivní analýzu spojenou s pojmem zelených světnic, ale kriticky se snaží přehodnotit i ikonologické kořeny pojmu zelená světnice.